

Sezona

25

26

MGL

KONTAKTI

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija

(Ljubljana City Theatre, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenia)

Hišna centrala (Central operator) **+386 (0)1 4258 222**

Tajništvo (Secretary) **+386 (0)1 4257 148**

Blagajna (Box office) **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred predstavo

(open Monday to Friday from 12 a.m. to 6 p.m. and an hour before start of performance),

e-naslov (E-mail) **blagajna@mgl.si**

E-naslov (E-mail) **info@mgl.si**

Spletno mesto (Web site) **www.mgl.si**

Barbara Hieng Samobor, direktorica in umetniška vodja (General Manager and Artistic Director)

Petra Bizjak, direktorična pomočnica – poslovna vodja (Assistant General Manager)

Janez Koleša, direktoričin pomočnik za tehnične zadeve (Assistant General Manager – Technical)

Simona Belle, vodja službe za odnose z javnostmi in trženja (Head of Public Relations and Marketing)

tel. +386 (0)1 4258 222

Katarina Koprivnikar, Katarina Oblak, vodji projektov (Project Managers)

tel. +386 (0)1 4258 222

Helena Štrukelj, koordinatorka in planerka programa (Programme Coordinator and Planner)

tel. +386 (0)1 4440 309

Petra Setničar, koordinatorka obiska (Visit Coordinator)

tel. +386 (0)1 4258 222

Urša Petelinek in **Rok Špacapan**, blagajnika in informatorja (Box office and Information)

tel. +386 (0)1 2510 852

Eva Mahkovic, dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka (Dramaturg and Head of International Department)

Petra Pogorevc, dramaturginja in urednica Knjižnice MGL (Dramaturg and Editor)

Ira Ratej, dramaturginja in vodja izobraževalnega programa (Dramaturg and Head of Education)

Alenka Klabus Vesel, dramaturginja in arhivarka (Dramaturg and Archivist)

Martin Vrtačnik, lektor (Language Consultant)

Mojca Višner, oblikovalka (Designer)

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana

Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo RS (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega (Board of Ljubljana City Theatre)

Alen Jelen (predsednik/President), **mag. Mojca Jan Zoran** (namestnica predsednika/Deputy President),

Špela Knoi, **Mateja Kapš**, **Sašo Dragaš**

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega (Professional Board of Ljubljana City Theatre)

Tone Peršak (predsednik/President), **Sandi Jesenik** (namestnik predsednika/Deputy President),

prof. Tomaž Gubenšek, **Darja Hlavka Godina**, **Eva Mahkovic**, **Matej Puc**

Vpis abonmajev

DOSEDANJI ABONENTI

od 21. do 27. maja

(za vse, ki želite obdržati sedež v svojem abonmaju;

pozneje to ne bo več mogoče)

NOVI ABONENTI

od 11. do 17. junija

od 1. do 12. septembra

DIJAKI ORGANIZIRANO PREKO ŠOL

od 1. do 23. septembra

DIJAKI POSAMEZNIKI IN ŠTUDENTI

še od 9. do 15. oktobra

Vsak delavnik od 12. do 18. ure pri blagajni MGL
v Gledališki pasaži med Čopovo in Nazorjevo ulico.

Telefon **01 2510 852**

E-naslov **blagajna@mgl.si**

S PRAVO ENERGIJO STE NEUSTAVLJIVI

Poganjamo
vas že 80 let

PET80L

Energija za življenje

Vsebina

4 ŽUPANOV NAGOVOR

5 DIREKTORIČIN NAGOVOR

6 ABONMAJI

8 REPERTOAR SEZONE 2025/2026

VELIKI ODER

10 Dušan Jovanović ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV PO DRUGI SVETOVNI VOJNI ALI TUJE HOČEMO – SVOJEGA NE DAMO

12 Andrej Hieng OSVAJALEC

14 Branislav Nušič POKOJNIK

16 Jevgenij Švarc, Laurence Senelick ZMAJ

18 Urša Majcen, Sašo Vollmaier, Jan Krmelj, Iztok Kovač ORFEJ IN EVRIDIKA

20 Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Goran Ferčec BESI

22 Milan Ramšak Marković BURŽOAZIJA

MALA SCENA

24 Jon Fosse TUKAJ V TEMNEM GOZDU

26 Tomislav Zajec IZGINJANJE

28 Annie Ernaux LETA

30 Dario Fo NAKLJUČNA SMRT NEKEGA ANARHISTA

32 KONCERT MGL&AGRFT

34 KNJIŽNICA MGL

36 FESTIVAL RUTA

38 PONOVIITVE IZ PREJŠNJIH SEZON

40 NAGRADE V SEZONI 2024/2025

42 ANSAMBEL MGL, GOSTJE IN ZAPOSLENI V SEZONI 2025/2026

Gledališče nas povezuje

Mestno gledališče ljubljansko ambiciozno vstopa v novo sezono, v kateri pripravljajo kar enajst premiernih uprizoritev, hkrati pa še nadgrajuje svoje mednarodno delovanje.

Ljubitelji gledališkega sveta z nestrpnostjo pričakujemo novo sezono in nove predstave, za katere sem prepričan, da nas bodo navdušile ter ponudile številne iztočnice za razmislek o nas samih in svetu, v katerem živimo.

Poleg domačih predstav in koprodukcij je Mestno gledališče ljubljansko vse bolj prisotno tudi v mednarodnem okolju, za kar ima največ zaslug direktorica Barbara Hieng Samobor s svojo odlično ekipo.

Festival Ruta, ki so ga leta 2019 zasnovali direktorji gledališč glavnih mest držav, ki so nastale na območju nekdanje Jugoslavije, raste in se razvija ter dokazuje, kako pomembni so sodelovanje, prijateljstvo in medsebojno spoštovanje. Naša skupna zgodovina nas ne razdvaja, temveč združuje, gledališčniki s področja Balkana pa nam kažejo pot v pravo smer – v smer ohranjanja miru in širitve Evropske unije s slovansko dušo.

Mestno gledališče ljubljansko v letošnji sezoni pripravlja še eno mednarodno sodelovanje s plemenitim poslanstvom. Skupaj z Dramskim teatrom Skopje, Beogradskim dramskim pozorištem in Grad teatrom Budva ob peti obletnici smrti Dušana Jovanovića snuje koprodukcijo *Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Tuje hočemo – svojega ne damo*.

Pred nami je torej sezona, ki nam bo zagotovo še dolgo ostala v spominu, predvsem pa nas bo opozorila na to, kako pomembni so v današnjem času tovarištvo, solidarnost, strpnost ter sožitje različnih v medsebojnem spoštovanju. To so vrednote, ki jih v Ljubljani živimo vsak dan. Le tako lahko korakamo miru in prihodnosti naproti.

Ne smemo pozabiti, da je prav kultura tista, ki spreminja filozofijo življenja. Kultura je investicija, ne strošek; letno ji namenimo 11 % proračuna (brez investicij).

Želim vam obilo umetniških užitkov v najlepšem mestu na svetu!

Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana

Foto: Stanko Gruđen

Drage in spoštovane obiskovalke, dragi in spoštovani obiskovalci MGL!

Nisem edina, ki verjame, da je gledališče eden zadnjih prostorov absolutne svobode.

Verjamem tudi, da se prek uprizoritev pogovarjamo. In ker vas je – gledalk in gledalcev MGL – tako zelo veliko, je ta diskurz raznovrsten, pisan, razplasten. Kot bi se vsi nekako poznali med seboj. Svojevrstno razkošje. Zatočišče. Presečišče. Kontrolna postaja.

Dokazano tudi nisem edina, ki meni, da je svet, v katerem smo se znašli, morast in popolnoma blazen. No ja – ni svet tisti, ki je blazen. Gre za peščico posameznikov, ki naravo in vsa preostala bitja s svojimi odločitvami in dejanji pehajo v kataklizmo. Stop.

Navsezadnje spoznavam, da je tolikšno število absurdov repertoarno najustreznejše precejati skozi humor. Zato boste v programu naslednje sezone MGL našli precejšnje število komedij in satir. Seveda ne cenenih zvarkov, nastalih iz resignacije. Prav vse igre imajo ostro vsebinsko konico in prepoznavne motive.

V nadaljevanju programske knjižice so podrobneje predstavljene posamezne vsebine, zato naj na tem mestu omenim le nekaj motivov: pogoltnost, lažnivost, strahopetnost, lokavost, zlobnost. A govorili bomo tudi o ljubezni, ponosu, nežnosti, upanju, odločnosti ... Sezono smo poimenovali Nevarna razmerja.

Gledališče je prostor, kjer se laž in ponaredek ne počutita dobrodošla. Že zaradi tega se nam je vredno čim večkrat pridružiti. Veselimo se srečanj z vami!

Za kolektiv MGL direktorica in umetniška vodja
Barbara Hieng Samobor

Foto: Jože Suhadolnik

Abonmaji

2025 /
2026

Abonmaji

Abonma MGL

vključuje pet predstav na Velikem odru in dve predstavi po izbiri.

Abonma NIKA

vključuje osem predstav na Velikem odru in dve predstavi po izbiri. Naročniki Dnevnika, Nedeljskega dnevnika in Razvedrila imate pri abonmaju Nika popust.

Abonma VEČ

vključuje osem predstav na Velikem odru.

Abonma RADOVEDNI

vključuje pet predstav na Velikem odru in eno predstavo po izbiri. Posebnost abonmaja je pogovor z ustvarjalci po koncu predstave.

ŠTUDENTSKI abonma

vključuje štiri predstave na Velikem odru in dve predstavi po izbiri. Študentom priporočamo abonmaje Študentski A, Študentski C in Radovedni.

DIJAŠKI abonma

vključuje štiri predstave na Velikem odru, eno predstavo po izbiri in koncert z igralci MGL in študenti AGRFT v Kinu Šiška.

Abonma MALA SCENA

vključuje štiri predstave na Mali sceni.

Termini

Mala scena nima stalnega dneva

Študentski A ponedeljek

Torek 1 torek

Torek 2

Študentski C

Sreda popoldanski sreda popoldne

Sreda 1 sreda

Sreda 2

Nika

Četrtek 1 četrtek

Četrtek 2

Petek 1 petek

Petek 2

Petek 3

Sobota 1 sobota

Sobota 2

Fleksi od ponedeljka

Več do četrтка

Dijaški 1

Dijaški 2

Radovedni

Ogled izbirne predstave si zagotovite z rezervacijo in prevzemom vstopnice pri blagajni MGL. Izbirate lahko med novimi uprizoritvami sezone 2025/2026, uprizoritvami iz prejšnjih sezon in nekaterimi našimi koprodukcijami.

Repertoar

2025 / 2026

Veliki oder

Dušan Jovanović
**ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV
PO DRUGI SVETOVNI VOJNI ALI
TUJE HOČEMO – SVOJEGA NE DAMO**
Komediya
Režiser Ivan Penović

Andrej Hieng
OSVAJALEC
Drama
Režiser Sebastijan Horvat

Branislav Nušić
POKOJNIK
Komediya
Režiser Ivan Plazibat

Jevgenij Švarc, Laurence Senelick
ZMAJ
Satira
Režiserka Nela Vitošević

Urša Majcen, Sašo Vollmaier,
Jan Krmelj, Iztok Kovač
ORFEJ IN EVRIDIKA
Poetični spektakel
Režiser Jan Krmelj

Fjodor Mihajlovič Dostojevski,
Goran Ferčec
BESI
Dramatizacija romana
Režiser Janusz Kica

Milan Ramšak Marković
BURŽOAZIJA
Komediya
Režiserka Nina Ramšak Marković

Mala scena

Jon Fosse
TUKAJ V TEMNEM GOZDU
Vizualno gledališče
Režiser Dorian Šilec Petek

Tomislav Zajec
IZGINJANJE
Drama
Režiser Jernej Potočan

Annie Ernaux
LETA
Dramatizacija romana
Režiser Jaša Koceli

Dario Fo
**NAKLJUČNA SMRT
NEKEGA ANARHISTA**
Komediya
Režiser Gregor Gruden

Dušan Jovanović

Življenje podeželskih plejbojev

po drugi svetovni vojni ali
Tuje hočemo – svojega ne damo

Dušan Jovanović

Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Tuje hočemo – svojega ne damo

Uprizoritev bo posvečena peti
obletnici smrti Dušana Jovanovića.

Komedija *Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Tuje hočemo – svojega ne damo* v zgodnjem dramskem opusu Dušana Jovanovića na prvi pogled nekoliko izstopa, saj dokaj zvesto ohranja formo komedije. Naslanja se celo na predlogo z naslovom *Trije rogonosci* neznanega avtorja, ki spada v tradicijo commedie dell'arte. *Plejboji* so bili napisani leta 1972 in krstno uprizorjeni v MGL leto kasneje. Napisani so bili v duhu seksualne revolucije in pomladi '68, pa tudi pod vplivom razmer v tedanji Jugoslaviji, na katere so se odzvali ustvarjalci najmlajše generacije. V njihovih delih se je pojavil nov fenomen, t. i. ludizem – svojevrsten odgovor na »težke« teme povojne generacije. Za ludizem je značilna popolna odvezanost od vsakršnega iskanja smisla, odgovorov ali rešitev na človekovo eksistencialno stisko; raje sprejema stvari takšne, kot so, in se namesto iskanja izhodov iz te stiske prepušča toku dogodkov v sproščeni igri. Vse to velja tudi za *Plejboje*. Gre za vrtnec radožive erotike, mladosti, nebrzdane sle, ki se nikoli ne zasiti. A v podtonih je čutiti tudi izpraznjenost, puhlost in egoizem družbe, ki se neprestano žene za užitki. Danes, pol stoletja po letu '68, ostajata izpraznjenost in brezcilnost še vedno aktualni, pridružila pa sta se jima pehanje za denarjem in eksistenčni strah.

1972

Komedija

Režiser Ivan Penović

Koproducenti

Beogradsko dramsko pozorište

Dramski teatar Skopje

Grad teatar Budva

Premiera v Budvi avgusta 2025

Premiera v Skopju oktobra 2025

Premiera v Beogradu decembra 2025

Premiera v Ljubljani februarja 2026

Dramatik, režiser in esejist Dušan Jovanović (1939–2021) je več kot pet desetletij sooblikoval slovensko in širše regijsko gledališko dogajanje. V zgodnjem obdobju si je pridobil sloves *enfant terrible*, po letu 1970 pa se je njegova ustvarjalna pot začela strmo vzpenjati. S širokim zamahom celostnega avtorja predstavlja ključno avtoriteto pri prenovi sodobnega dramskega in odrskega jezika. Režiral je dobro tretjino krstnih uprizoritev lastnih del, pa tudi mnoga druga dela, skupaj več kot devetdeset. Za svoje delo je prejel številne nagrade, med njimi kar sedem Borštnikovih nagrad za režijo in štiri za najboljšo uprizoritev v celoti, nagrado Prešernovega sklada in veliko Prešernovo nagrado za ustvarjalni opus.

Ivan Penović (1992), mladi hrvaški dramatik, dramaturg in režiser, si s celostnim in angažiranim pristopom že utira pot med najvznemirljivejše avtorje v regiji. Prelomna točka v njegovi karieri je bila nagrajena uprizoritev *Znaš ti tko sam ja*, ki je nastala v produkciji HNK Zagreb. Leta 2025 je Ivan Penović prevzel funkcijo ravnatelja HNK Split.

Andrej Hieng

Osvajalec

Andrej Hieng

Osvajalec

1970

Drama

Avtor priredbe in režiser Sebastijan Horvat

Premiera oktobra 2025

Uprizoritev bo posvečena stoti obletnici rojstva Andreja Hienga.

Osrednja dramska figura je konkvistador don Felipe, ki je v grobih potezah zasnovan po usodi Hernána Cortésa, španskega zavojevalca, ki se je poročil s sužnjo, lepo in inteligentno Indijanko Malitzin, pripadnico plemena Tlaxcalteca. Prav Malitzin mu je z znanjem jezikov utrla pot med plemena Indijancev, ki so sovražili Azteke in so se z veseljem pridružili zavezništvu s Španci, da so skupaj razrušili cvetoče kraljestvo Aztekov.

Don Felipeja spoznamo po koncu triumfalnih bojnih pohodov, ko v ponižnosti čaka na imenovanje za vicekralja novih ozemelj. Njegov sin Baltasar, ki ga je oče že kot dečka vlačil s seboj po bojiščih, da je iz nosilnice gledal, slišal in vonjal neopisljivo krute ubijalske pohode, glasno opozarja očeta, da so prisvojene njive prazne in jalove, saj zasužnjeni domačini umirajo ali pa bežijo v gore. Na dvoru je, ob molčeči don Felipejevi soprogi, domačinki Margeriti, na obisku mlada in ognjevita kastiljska princesa Caetana, ki Baltasarja ves čas zbada, da je zgolj senca junaškega očeta.

Ko don Felipe izve, da je za vicekralja imenovan vojvoda Santander, veljak, ki ni nikoli stal na bojišču, se odpravi na vojni pohod zoper prišleka, da bi si vzel, kar mu po vseh zmagah pripada. Med njegovo odsotnostjo se Baltasar in Ceatana poročita, ona je noseča, on pa nesrečen, ker ga oče ni vzel s seboj, da bi se lahko končno dokazal kot bojevnik. Ko se don Felipe vrne, je samo še senca samega sebe, saj so ga njegovi soborci, zdaj lokalni veleposestniki, zapustili. Svoj mali dvor najde v razsulu. Baltasar medtem na lastno pest odide na bojni pohod, da bi se maščeval tistim, ki so izdali njegovega očeta, in se s tem končno zapisal med junake. Caetana blodi po sobah, stika za žganjem, zanemari otroka in ob vsaki priliki draži don Felipeja s poveličevanjem Baltasarjevega poguma.

Osvajalca bo zrežiral Sebastijan Horvat (1971), mednarodno uveljavljen režiser, ki je bil za svoje uprizoritve že večkrat nagrajen tako doma kot tudi v tujini.

Andrej Hieng (1925–2000), čigar stoto obletnico rojstva bomo počastili s to novo uprizoritvijo *Osvajalca*, velja za enega pomembnejših modernistov v slovenski literaturi. Za svoje stvaritve je prejel številne nagrade: za *Osvajalca* Sterijevo in Gavellovo nagrado, leta 1988 pa tudi Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Branislav Nušić

Pokojnik

Branislav Nušić

Pokojnik

Kaj vse se lahko človeku zgodi, ko ga pomotoma razglasijo za mrtvega? V to vprašanje bi lahko zajeli usodo protagonista igre Pavleta Marića: ko se po daljši odsotnosti vrne v svoje nekdanje okolje, šokiran odkrije, da je izgubil ne samo ženo in dom, ampak tudi premoženje in celo znanstveno delo. Vse našteto so si prilastili njegovi zakoniti in manj zakoniti »dediči«, v katerih interesu je, da bi njegovo materialno in simbolno imetje obdržali. Odložijo se, da si pri uresnitvi tega cilja ne bodo dopustili sočutja: če se bo pokojnik želel vrniti med žive, ga bodo s skupnimi močmi razglasili za norca ali zločinca. Vrtoglava komedija se lahko začne.

Branislav Nušić (1864–1938) je verjetno najbolj priljubljen srbski avtor vseh časov. Pisal je črtice, novele, feljtone, humoreske, spomine, socialnozgodovinske drame ter jedke politične in socialne komedije. Najbolj daljnosežno se je v zgodovino srbske književnosti in gledališča zasidral s komedijami, med katerimi so še zlasti priljubljene *Narodni poslanec*, *Sumljiva oseba*, *Gospa ministrica*, *Žalujoča družina* in *Pokojnik*. Nikoli izčrpani temi, ki se ju je vselej loteval z obilico humorja, sta človekov pohlep in sla po oblasti. Ker je bil mojster značajске komedije, so njegove igre oprte na briljantno izpisane vloge. Največkrat gre za bridke portrete povsem povprečnih, vendar povzpetniških ljudi, ki na račun drugih silijo navzgor po družbeni lestvici.

Tudi zasnova uprizoritve *Pokojnika*, s katero se bo v MGL prvič predstavil hrvaški režiser Ivan Plazibat (1979), se je rodila na presečišču komične in socialne satire. Njegova uprizoritev bo umeščena v obdobje med obema svetovnjima vojnama, v katerem je Nušičevo zadnje besedilo tudi nastalo, ukvarjala pa se bo s simptomi družbene nemorale in korupcije. *Pokojnika* je danes mogoče brati kot priročnik avtokratskih režimov za ravnanje s poštenimi ljudmi, ki se jim še upajo zoperstaviti. V tem smislu bo svarilo in izziv: svarilo družbi, v kateri sta krivica in korupcija postali osnovno načelo, in obenem izziv, da v tovrstni družbi etično vzdržimo.

Pokojnik, 1937

Komedija

Prevajalec [Mile Klopčič](#)

Režiser [Ivan Plazibat](#)

Premiera oktobra 2025

ČAS JE ZA REVOLUCIJO

Jevgenij Švarc, Laurence Senelick

Zmaj

Jevgenij Švarc, Laurence Senelick

Zmaj

Дракон, 1944

(*The Dragon*, 2012)

Satira

Prva slovenska uprizoritev

Prevajalec Boštjan Gorenc

Režiserka Nela Vitošević

Premiera novembra 2025

Vitez Lancelot se na svojem popotovanju ustavi v mestu, v katerem že štiristo let vlada strašen troglavi zmaj, neusmiljen izkoriščevalec in oblastnik, ki si vsako leto izbere novo dekle in jo požre. Meščani kljub temu vdano sprejemajo njegovo tiranijo. Že dvesto let se zmaju nihče ni odkrito postavil po robu, nekateri pa ga celo občudujejo. Junaški in dobrosrčni Lancelot si želi mesto osvoboditi, zato zmaja pozove na dvoboj. Da bi se izzivalca znebil še pred spopadom, se zmaj zateče k različnim zvijačam, brezsravno goljufa, podkupuje, izsiljuje in napeljuje k umoru. Lancelot se čudi, da ga celo meščani z županom na čelu odvrtaajo od tega, da bi jih rešil nadloge. Nazadnje vitez zmaja vendarle premaga in mesto je rešeno. Ko pa se Lancelot čez eno leto vrne, osupel ugotovi, da se v mestu ni spremenilo skoraj nič. Na položaj tirana se je v tem času povzpел nekdanji župan, ki zdaj celo razglaša, kako je sam pokončal zmaja, za novega župana pa je imenoval svojega sina. Lancelot se zave, da je zmajeva vladavina za seboj pustila izprijene duše in da bi bilo za resnično svobodo treba ubiti zmaja v vsakem posamezniku posebej.

Jevgenij Švarc (1896–1958), sovjetski pisatelj in dramatik, je bil oster nasprotnik avtokratskega režima Sovjetske zveze. Politično satiro *Zmaj*, postavljeno v okvir pravljice, je napisal leta 1944, vendar je bilo uprizorjanje takoj po premieri prepovedano. Igra je bila znova uprizorjena šele leta 1962, skoraj deset let po Stalinovi smrti. Švarc z ironijo in sarkazmom, metaforami in duhovitimi domislicami v nizu absurdno komičnih situacij kritizira metode vladanja v totalitarizmu – uveljavljanje moči, popoln nadzor in zatiranje vsakršne drugačnosti. Neprizanesljiv pa je tudi do apatičnosti ljudi, ki se vsemu temu uklanjajo. Dandanes, v času ponovnega vzpona radikalne desnice, eskalacije totalitarističnih idej in vedno večje koncentracije kapitala v svetu, je besedilo *Zmaj* spet aktualno in sproža številna relevantna vprašanja. Za uprizoritev bomo uporabili novejši prevod in priredbo ameriškega profesorja Laurencea Senelicka, velikega poznavalca ruske književnosti, še posebej dramatike.

Režiserka Nela Vitošević (1984) je ena najopaznejših predstavnic srednje generacije makedonskih gledaliških ustvarjalcev. Slovensko gledališko občinstvo jo je spoznalo leta 2022 na festivalu Ruta, na katerem se je predstavila z uprizoritvijo *Moj mož* Rumene Bužarovske v izvedbi Dramskega gledališča Skopje. V tej uprizoritvi je na svež in osebno angažiran način obravnavala nevalgične točke patriarhata. S podobno temo se je ukvarjala tudi leta 2023, ko je v MGL s sodobnim pristopom režirala odmevno Ibsenovo dramo *Nora*.

Urša Majcen, Sašo Vollmaier, Jan Krmelj, Iztok Kovač

Orfej in Evridika

Urša Majcen, Sašo Vollmaier,
Jan Krmelj, Iztok Kovač

Orfej in Evridika

Eden najpresunljivejših mitov o smrti in žalovanju, ki izvira iz antične Grčije, je zgodba o mitskem pevcu, čigar umetnost še danes vznemirja človeštvo. Orfej z igranjem na liro ni očaral samo ljudi, temveč tudi vso naravo. Ptice so utihnile, da bi ga lahko poslušale, živali so zapuščale gozdove, da bi mu sledile, reke so se ustavile ob njegovih spevih. Gostijam, na katerih je igral, so skrivaj prisluškovali bogovi. Vodne nimfe Najade so se dvignile iz valov, kakor hitro so zaslišale njegovo igranje. Med njimi je bila tudi Evridika, v katero se je zaljubil in se z njo poročil.

Toda njuna sreča ni trajala dolgo. Kmalu po poroki je Evridika umrla, potem ko jo je ugriznila smrtonosna kača. Orfej jo je pokopal in za njo žaloval, vendar čas ni zacelil njegove bolečine. Da bi jo dobil nazaj, se je odpravil v podzemlje. Tam je moč njegovega žalovanja ganila tako triglavega psa Kerberja, krvoločnega čuvarja sveta mrtvih, ki ga je spustil mimo vhoda, kot tudi ostarelega brodnika Harona, ki ga je po reki Stiks popeljal globlje v podzemlje. S pesmijo je očaral tudi vladarja podzemlja Hada in njegovo ženo Perzefono. Obljubila sta mu, da mu bosta vrnila Evridiko, vendar sta ob tem postavila pogoj – med potjo iz podzemlja se ne sme za nič na svetu ozreti. Orfej jima je dal besedo in skupaj z Evridiko odšel proti izhodu. Ko ni več slišal njenih

2024

Poetični spektakel

Režiser Jan Krmelj

Skladatelj Sašo Vollmaier

Koreograf Iztok Kovač

Krstna uprizoritev

Koproducenta

Cankarjev dom

En-Knap

Premiera januarja 2026

v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma

Vse ponovitve za abonmaje in izven bomo odigrali v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

korakov, je prelomil obljubo. Zadnje, kar je videl, je bil njen izginjajoči blede obraz.

Poetični spektakel *Orfej in Evridika* bo temeljil na besedilni reinterpretaciji dramatičarke Urše Majcen in glasbeni partituri skladatelja Saša Vollmaierja, ki bosta v režiji Jana Krmelja in koreografiji Iztoka Kovača raziskala format glasbenega gledališča. Na presečišču različnih medijev in umetniških postopkov se bodo ustvarjalci dotaknili tem smrti in življenja po njej ter raziskovali možnosti njune umetniške reprezentacije. Kako vidimo, slišimo, mislimo in občutimo smrt in posmrtno življenje v umetnosti? Kaj pomeni »ne ozreti se« na odru? Kakšne so povezave med podzemljem kot domovanjem duš umrlih in gledališkim odrom kot priporočem bežnih in minljivih podob?

Režiser Jan Krmelj (1995) je na 59. Borštnikovem srečanju 2024 prejel Borštnikovo nagrado za režijo uprizoritve *Razpoka* Rrose Sélavy. Uprizoritev *Razpoka* je na omenjenem festivalu prejela kar pet Borštnikovih nagrad.

Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Goran Ferčec

Besi

Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Goran Ferčec

Besi

Бесы, 1873

Dramatizacija romana

Krstna uprizoritev dramatizacije

Prevajalka Seta Knop

Režiser Janusz Kica

Premiera januarja 2026

Dostojevski v *Besih* predstavi življenje v Ruskem imperiju v šestdesetih letih 19. stoletja in opiše vzpon gibanj, ki so pripeljala do boljševidne revolucije. Skrajna revolucionarna skupina si v izmišljenem ruskem mestu prizadeva zrušiti vlado, spodkopati cerkev in se povzpeti na oblast. Njenim pripadnikom, izobraženim in inteligentnim, vendar brezčutnim, ni niti najmanj mar za razlikovanje med dobrim in zlim. Pri doseganju svojih ciljev zato ne izbirajo sredstev.

Na čelu skupine sta karizmatični aristokrat Stavrogin in hujskaški povzpetnik Verhovenski. Stavrogin je zapleten v več ljubezenskih mrež, vendar skriva mračno skrivnost – nekoč je ponižal in pahnil v smrt najbolj nedolžno bitje – otroka. Verhovenski pa iz ozadja zlovesče orkestrira revolucijo. Dogajanje v romanu se postopoma, vendar zanesljivo sprevrže v splošni kaos. Pričujemo samomorom, vizijam Boga, požigu, linču, umoru, nezaupanju, trenjem med revolucionarji ter kolektivnemu in eksemplaričnemu žrtvovanju tovariša iz lastnih vrst. Konec je tragičen, saj revolucija pokaže svoj pravi obraz in se sprevrže v svoje okrutno nasprotje.

Dostojevski velja za neizprosnega izpraševalca vesti družbe, človeka in še zlasti samega sebe ter za doslej neprešeženega psihologa v svetovni literaturi. V *Besih* izhaja iz lastne življenjske izkušnje, saj je bil v štiridesetih letih 19. stoletja aktiven kot član utopistično-anarhističnega krožka Petraševskega, zaradi česar so ga oblasti aretirale in obsodile na smrt. Stal je že pod vislicami, ko je prispela pomilostitev, po kateri je kazen odslužil s prisilnim delom v Sibiriji.

Besi tokrat prihajajo pred slovensko občinstvo v novi dramatizaciji Gorana Ferčeca in režiji Janusza Kice. Po besedah Boruta Kraševca, ki je bil po Vladimirju Levstiku in Janku Modru tretji slovenski prevajalec tega romana, je čas za njihovo ponovno branje (in uprizarjanje) več kot primeren, saj se svet upogiba pod populističnimi voditelji oziroma ljudmi, ki na političnem parketu preprosto delajo kraval. K temu, da je roman ponovno aktualen, veliko prispeva tudi dejstvo, da Dostojevski v njem ni opisal konkretnih dogodkov, temveč je raje zajel njihovo bistvo ter opisal vzorce in mehanizme, ki se jih človek poslužuje v boju za oblast.

Milan Ramšak Marković

Buržoazija

Milan Ramšak Marković

Buržoazija

Po filmskih motivih Luisa Buñuela

2024

Komedija

Krstna uprizoritev

Režiserka Nina Ramšak Marković

Premiera marca 2026

Komedijo *Buržoazija* je Milan Ramšak Marković napisal po naročilu MGL, režirala bo Nina Ramšak Marković. Tako kot znameniti film *Diskretni šarm buržoazije* Luisa Buñuela nam tudi Ramšak Marković predstavi skupino ljudi, ki poskuša uresničiti nekaj preprostih želja – ena od teh je skupna večerja. Pri tem pa člani skupine postopoma odkrivajo meje svojega sveta.

Uprizoritve, katerih namen sta družbena in razredna kritika, na slovenskih odrih običajno obravnavajo teme in poetike, ki izhajajo iz jasnega moralnega imperativa, najpogosteje tako, da gledalcu vzbujajo občutek krivde. Vprašanje pa je, ali je takšen pristop sploh učinkovit. Je občutek krivde lahko osnovno gibalno oziroma motor sprememb? Precej redkeje družbenorazredna kritika uporablja strategije, kakršne je v svojih filmih uporabljal Luis Buñuel. Na prvi pogled je tarča njegovega posmeha jasna: korumpirana družbena elita in ideološki državni aparati (bogataši, policija, cerkev). Ob pozornejši analizi pa postane jasno, da bi bila kritika lahko mnogo bolj neposredna in ostrejša. Zdi se, da Buñuel pravzaprav osvetljuje različne mehanizme, s katerimi se ta resničnost gradi. Jasno postane, da tarča njegove kritike niso predstavniki elite ali bogataši, temveč mi sami. V drami torej spremljamo simpatične in prikupno smešne posameznike, ki sodelujejo pri prepoznavnih družbenih ritualih svojega razreda, a se njihova dejanja

zdi povsem brez smisla. Podobne potujitve uporablja tudi švedski režiser Roy Andersson, čigar umetniški vzornik je bil prav Buñuel. Učinek je duhovito srhljiv in nam omogoča, da na specifičen način globlje spoznamo komičnost bivanja.

Buržoazija predstavlja gledališki odgovor na principe omenjenih dveh filmskih velikanov, obenem pa tudi nadaljevanje estetike, ki jo je ustvarjalna dvojica Ramšak Marković začela razvijati že v dveh svojih prejšnjih uprizoritvah (*Emigranta* v SNG Drama Ljubljana in *Arzenik in stare čipke* v MGL). *Buržoazija* je zgodba o ljudeh, katerih resničnost se nenehno gradi z rituali, zgodbami in sanjami, iz katerih, se zdi, so edini izhod – nove sanje.

Milan Ramšak Marković, rojen leta 1978 v Beogradu, je večkrat nagrajeni dramaturg, dramatik in igravec. Deluje v institucionalnem dramskem gledališču, piše za film in televizijo ter je aktiven član srbske in slovenske sodobne plesne scene ter neodvisne umetniške scene. Njegove drame so bile uprizorjene v Sloveniji, Srbiji, Severni Makedoniji, na Hrvaškem, v Litvi in Angliji. V zadnjih letih Ramšak Marković uspešno sodeluje z gledališkim režiserjem Sebastijanom Horvatom in režiserko Nino Ramšak Marković, s katerima je ustvaril številne odmevne uprizoritve. Leta 2021 je na 51. Tednu slovenske drame prejel Grün-Filipičevo priznanje za dosežke na področju dramaturgije in teatrologije.

Jon Fosse

Tukaj v temnem gozdu

Jon Fosse

Tukaj v temnem gozdu

I svarte skogen inne, 2023

Vizualno gledališče

Prva slovenska uprizoritev

Prevajalka Marija Zlatnar Moe

Režiser Dorian Šilec Petek

Avtorja dodatnih besedil

Dorian Šilec Petek in Eva Mahkovic

Premiera oktobra 2025 v dvorani Kina Komuna

Vse ponovitve za abonmaje Male scene in izven bomo odigrali v dvorani Kina Komuna.

Neimenovani mlajši moški se z avtom zapelje v gozd. »Dolgčas mi je bilo,« navede kot razlog, zakaj se je zapeljal v gozd. Najprej malo levo, potem desno, potem naravnost, potem še malo naprej in nazadnje tako daleč, kot je šlo po gozdni poti, po poti za traktorje, zelo daleč, dokler zaradi snega in noči ni šlo več naprej. Moški sredi noči obtiči v snegu in mrazu, obtiči v gozdu, ki je v tradiciji evropske literature in sploh dramatike prostor groze in svobode obenem, predvsem pa je prostor ključne spremembe. Moški v dolgem poetičnem zamahu toka zavesti razmišlja o vzrokih za svoje potovanje v gozd, o namenu in slučaju, o možnostih rešitve, o možnosti, da kar ostane, kjer je, do jutra ali za vedno. Njegovo mentalno stanje niha med obupom in še kar veselo sprijaznenostjo, v tej zadnji noči biva s samim sabo in s svojimi demoni, potem se mu v gozdu v deliriju začnejo prikazovati drobci in osebe iz njegovega življenja.

Dramsko besedilo *Tukaj v temnem gozdu* je Jon Fosse (1959), ki je leta 2023 prejel Nobelovo nagrado za književnost, napisal tudi v obliki romana: *A Shining*. Fossejevih del ni mogoče interpretirati samo na en način, zgodba ni samo zgodba, temveč tudi poročilo o univerzalnem psihološkem stanju človeka v 21. stoletju. Fosseja v celotnem opusu preganjajo isti demoni:

njegovi liki so globoko osamljeni, obupno iščejo smisel, nad sodobnostjo naveličani in izmučeni subjekti so prignani v skrajno, skoraj sanjsko situacijo soočenja z *nečloveškim svetom*. V tem soočenju se zastavlja vprašanje o sublimnem v sodobnosti: kakšen je obraz sublimnega danes? Razsvetljenski koncept sublimnega opisuje čustva človeka iz dobe razsvetljenstva, ki se zave *Narave*, koncepta, ki je zunaj njegovega sveta. Narava ima kvantitativno moč, ogromno in neustavljivo silo, ki pa je od človeka oddaljena – ta je od nje odmaknjen, pred njo varen. Antropocen, v njem atomska doba in v njej pozni kapitalizem označujejo enak fenomen – začetek šestega izumrtja, ki so ga sprožila človeška dejanja. To je naša neizbežna realnost, akutna danost, lahko bi uporabili tudi frazo *ukinjena prihodnost*, ki s seboj prinaša nove strahove in obsesije. Kako bivati in nadaljevati vsakdan? Uprizoritev *Tukaj v temnem gozdu* se naslanja na teoretska besedila Timothyja Mortona, Thomasa Hallidayja, Johna Perlina, Raja Patela in drugih.

Dorian Šilec Petek (1995) je vsestranski gledališki ustvarjalec, ki ga najbolj poznamo kot scenografa in režiserja. V MGL je režiral *Neznosno dolge objeme* Ivana Viripajeva in *Samotno pot* Arthurja Schnitzlerja.

Tomislav Zajec

Izginjanje

Tomislav Zajec

Izginjanje

Nestajanje, 2023

Drama

Prva slovenska uprizoritev

Prevajalka Alenka Klabus Vesel

Režiser Jernej Potočan

Premiera novembra 2025

Igra *Izginjanje* prikazuje življenje dveh družin, ki na prvi pogled nimata nič skupnega. Prva je navzven ugledna meščanska družina spoštovanega znanstvenika in profesorja Karla. Njegova žena je umetnica, njuna odrasla hči pa si ambiciozno prizadeva postati političarka. Kljub navidezni harmoniji pa ni vse tako bleščeče, kot se zdi. Ali jim bo uspelo potlačiti vse podlosti in umazanijo, ki nezadržno prihaja na plan? Druga družina je še zelo mlada, Marko in Ana imata malega sina, v zakonu pa jima ne gre najbolje. Marko sicer pripravlja doktorat, vendar se spopada s hudo travmo iz otroštva, ki mu preprečuje, da bi svobodno zadihal. Bojuje se z nenehnim občutkom, da bi najraje izginil. Ko se postopoma razkrivajo dogodki iz preteklosti, se prepleteta tudi Markova in Karlova zgodba. Bo Marko spoznal, da mora sam izbojevati svoj boj? Bo zbral dovolj moči in premagal svoje strahove? *Izginjanje* je v prvi vrsti drama o soočanju s samim sabo in šele nato o soočanju s tistimi, ki so nam poskušali odvzeti pravico do obstoja.

Drama *Izginjanje* govori o zlorabi – tako o napadalcih kot o njihovih žrtvah. Povsem jasno je, da za spolne predatorje ni mogoče najti nobenega opravičila, še manj, če so žrtve otroci. Kako pa je s tistimi, ki so za zlorabe vedeli, a so ves čas molčali? In ali je mogoče

tudi zlorabljenim očitati, da nosijo del odgovornosti, ker ostajajo tiho? Igra opozarja na težko popravljive posledice zlorabe, na trajno poškodovanost duše in izgubo identitete. Drama se dotika tudi nekaterih vidikov trenutnega političnega stanja in je klic družbi, naj spregovori, naj pokaže na krivce in jih kaznuje.

Hrvaški dramatik Tomislav Zajec (1972) je napisal že petnajst dramskih del, ki so bila uprizorjena po vsem svetu. Piše tudi romane, scenarije in poezijo ter je avtor številnih priredb in dramatizacij. Za svoje delo je prejel številna priznanja, med njimi je šestkratni dobitnik nagrade Marin Držić, hrvaške državne nagrade za najboljše dramsko besedilo – leta 2022 jo je prejel tudi za igro *Izginjanje*. Za igro *Treba bi bilo peljati psa na sprehod* je leta 2018 v Franciji prejel veliko nagrado na 29. Lyonskih dnevih gledaliških piscev.

Mladi režiser, dramaturg in dramatik Jernej Potočan (1996) z MGL tokrat prvič sodeluje kot režiser. Kot dramatika pa ga je občinstvo MGL spoznalo že leta 2020, ko je bila na Mali sceni uprizorjena njegova igra *Žalostinke*. Za svoja dramska dela je prejel več nagrad: za *Živalski vrt* Grossmanovo nagrado, za besedilo *Ostali smo brez prijateljev*, zbirali smo znamke drugo nagrado na mednarodnem natečaju One-minute play contest in za besedilo *Žalostinke* nagrado rdeča nit.

Annie Ernaux

Leta

Annie Ernaux

Leta

Les Années, 2008
(*The Years*, 2024)

Avtorica odrske priredbe Eline Arbo
Dramatizacija romana

Prva slovenska uprizoritev
Prevajalka Eva Mahkovic

Režiser Jaša Koceli
Premiera marca 2026

Roman *Leta*, ki je v Franciji izšel leta 2008 in pri nas leta 2010, je avtobiografsko delo francoske pisateljice Annie Ernaux, v katerem kronološko opisuje svojo življenjsko pot od rojstva leta 1941 do polovice 21. stoletja. Roman je po izidu prejel vrsto najvišjih literarnih priznanj: nagrado François Mauriac, nagrado Marguerite Duras, nagrado bralcev časopisa *Télégramme* in evropsko nagrado *Strega Europeo*.

Ta nenavadna avtobiografija je zapisana v tretji osebi ednine, avtorica pa spretno prepleta povsem intimne zgodbe z zgodovinskimi dogajanjem v Franciji, Evropi in svetu. Ena najbolj prominentnih evropskih gledaliških režiserk, Norvežanka Eline Arbo, je leta 2024 roman *Leta* priredila za oder in ga izjemno uspešno uprizorila v londonskem gledališču Almeida. V tej uprizoritvi je vlogo Annie porzdelila med pet igralk različnih starosti, ki skupaj utelešajo protagonistko, njene bližnje in daljne sorodnike, prijateljice, sosede, ljubimce in njene potomce v različnih življenjskih obdobjih.

Odrsko pripoved, ki je mešanica spominov in samo-refleksije, sprožajo družinske, skupinske in solo portretne fotografije, na katerih je Annie zamrznjena v določenem času in prostoru. Prvič jo ugledamo na fotografiji iz leta 1946 v njenem rojstnem kraju Lillebonne, ko so spomini na grozote druge svetovne vojne še povsem živi, njene sorodnike pa preveva veselje nad svobodo. Sledimo ji na počitnice na morski obali in ob sanjarje-

nju o prihodnosti v Parizu. Medtem ko se njena mama navdušuje nad najnovejšim čudesom tehnike – pralnim strojem –, pa Annie začne odkrivati svoje telo. Odnos do telesa kot nedoumljive mešanice sle, užitka, sramu in bolečine je tema, ki prežema vsa obdobja njenega življenja – od prvega bolečega spolnega odnosa s starejšim moškim in osvobajajočega obdobja študentskih let do travmatičnega ilegalnega splava, saj je Francija pravico do splava uzakonila šele leta 1970. Tako sledimo Annie v iskanju intimne in tudi družbene identitete ob praznini njenega zakona, rojstva dveh sinov, bremen materinstva, ločitve, obsedenosti z mlajšim ljubimcem, dokler se leta 2006 ne utelesi kot samozavestna ženska in pisateljica, ki poplesuje skozi spomine in išče takšen jezik, ki bi zaobjel vso kompleksnost človeškega bivanja in ohranil koščke spominov pred neusmiljeno poplavo pozabe.

Poslednja fotografija odrske postavitve bi lahko bil tudi fotografski portret Annie Ernaux ob podelitvi Nobelove nagrade za literaturo, ki jo je prejela leta 2022 kot sedemnajsta ženska med dotedanjiimi 119 lavreati, »za pogum in kirurško ostrino s katerima razkriva korenine, odtujenost in kolektivne omejitve osebnega spomina,« kot je zapisno v utemeljitvi. Opus Annie Ernaux obsega 20 knjig, večinoma v obliki krajših novel in romanov, ki pa se vse napajajo iz drobnih vrtnic ev intimnih spominov, ki se zlijejo v mogočnem veltoku naše skupne zgodovine.

Dario Fo

Naključna smrt nekega anarhista

Dario Fo

Naključna smrt nekega anarhista

Dario Fo (1926–2016) velja za enega najpomembnejših komediografov vseh časov. Ob podelitvi Nobelove nagrade za književnost leta 1997 je švedska akademija zapisala, da je Dario Fo, »posnemajoč srednjeveške rokohitrece, bičal oblast in ponovno vлил dostojanstvo šibkim, revnim in zatiranim«.

Satirična komedija *Naključna smrt nekega anarhista* sodi med njegova najbolj znana dela. Zaplet temelji na resničnih dogodkih iz leta 1969, povezanih s smrtjo milanskega železničarja Giuseppeja Pinellija, ki je – obtožen anarhističnega delovanja – med zaslišanjem »padel« skozi okno policijske postaje. Omeniti je treba tudi dejstvo, da so v tistem času v Italiji potekali najbolj siloviti sindikalni boji po drugi svetovni vojni, celotno obdobje pa se imenuje »vroča jesen«.

Osrednje prizorišče igre je zasliševalnica, osrednji dogodek pa povsem rutinsko zaslišanje nekega osumljenca. Ta se izkaže za starega znanca policije. Na veliko grozo komisarja osumljenec že uvodoma samega sebe razglasi za norega. Trpel naj bi za »histrionomanijo«, boleznijo, ki ga žene v nenehno igranje različnih oseb. Zasliševalski protokol se kmalu obrne na glavo in sprevrže v pravo nočno moro – postane strah in trepet dveh komisarjev in načelnika postaje. Osumljenec se predstavi kot predsednik kasacijskega sodišča, zasliševanec in zasliševalci pa se znajdejo v zamenjanih vlogah. Razkrijejo se številne nelogičnosti v povezavi z razlago vzroka smrti nekega železničarja, razkrije se svet organiziranega kriminala, razvejan sistem državne korupcije in dolg seznam političnih likvidacij.

Uprizoritev bo režiral Gregor Gruden (1980), ki je v preteklih sezonah uspešno režiral krstno uprizoritev drame *Izkoristi in zavrz me* Ize Strehar in krstno uprizoritev mjuzikla *Boljši svet*, katerega avtorji so Ira Ratej, Ana Duša, Iza Strehar in Luka Jamnik.

Morte accidentale di un anarchico, 1971

Komedija

Prevajalec [Borut Trekman](#)

Režiser [Gregor Gruden](#)

[Premiera aprila 2026](#)

Uprizoritev bo posvečena stoti obletnici rojstva Daria Foja.

Koncert

MGL

&

AGRFT

Po več kot desetletju izjemnih glasbenih doživetij se aprila 2026 veselimo že 14. koncerta MGL&AGRFT! Oder Katedrale Kina Šiška bo znova zavzel igralski ansambel MGL, pridružili pa se mu bodo stalni glasbeni gostje ter sveži obrazi z AGRFT, ki bodo skupaj poskrbeli za še en nepozaben večer.

KINO
ŠIŠKA

Koncerti MGL&AGRFT vedno prinašajo edinstveno kombinacijo nostalgije in svežine – obujajo glasbeno preteklost, jo prepletajo s sodobnimi uspešnicami in ustvarjajo nekaj novega. Prihajajoči koncert bo znova zaznamovala igralska zasedba, ki bo občinstvo popeljala skozi mešanico brezčasnih klasik, nepozabnih uspešnic in najnovejših hitov.

Pod vodstvom Mihe Petrica in ob spremljavi vrhunskih glasbenikov bo pevke in pevce pri glasovni pripravi usmerjal priznani skladatelj in pianist Sašo Vollmaier.

Koncert MGL&AGRFT ni le glasbeni dogodek – je pravi praznik gledališke in glasbene ustvarjalnosti. Igralska prezenca se prepleta z vrhunsko interpretacijo in glasbeno energijo.

Imetniki dijaškega abonmaja imajo koncert že vključen v svoj abonma, drugim abonentom pa pri nakupu vstopnic nudimo popust. Pridružite se nam in skupaj z nami doživite glasbeno-gledališki spektakel!

Partner dogodka

 triglav

Knjižnica MGL

Jasmina Tumbas

»I AM JUGOSLOVANKA«

Feministična performativna politika
v jugoslovanskem socializmu in po njem

Prevajalka Aleksandra Rekar

Izid decembra 2025

»Socialistična federativna republika Jugoslavija je eden od najbolj zanimivih in protislovnih primerov, ko gre za emancipatorno moč žensk v socializmu 20. stoletja,« se glasi uvodni stavek knjige »*I am Jugoslovanka*«. Ameriška umetnostna zgodovinarica (jugo) slovanskih korenin Jasmina Tumbas v svojem knjižnem prvencu zagovarja tezo, da sta queer-feministični umetniški in politični odpor paradoksalno omogočili edinstvena zgodovina patriarhata in emancipacije žensk v socialistični Jugoslaviji.

Avtorica analizira performanse in konceptualno umetnost, video dela, filmsko in pop glasbo, lezbični aktivizem in novinarske fotografije ostrostrelk v jugoslovanskih vojnah ter analizira feministični odpor v vrsti performativnih akcij, ki manifestirajo radikalno utelešenje jugoslovanske protifašistične in transnacionalne usmeritve ter feministične dediščine. Zajema izvajalke od sedemdesetih let 20. stoletja do danes, vključno z Marino Abramović, Sanjo Iveković, Vlasto Delimar, Tanjo Ostojčić, Selmo Selman in Heleno Janečić, Lepo Breno in Esmo Redžepovo.

Andreja Kopač

LAPSUS V STRUKTURI

Diskurzivni krogotok performativnega
Izid aprila 2026

Delo dramaturginje, publicistke in urednice Andreje Kopač je prispevek k mišljenju sodobnih scenskih umetnosti, ki zavzema specifično držo v odnosu do uveljavljenih interpretacij, postopkov in poimenovanj. Gre za sprotno izgrajevanje smeri interpretacije, ki jo avtorica opredeljuje kot diskurzivni krogotok. V njegovo osišče postavlja relacijsko razmerje med izvajalcem in gledalcem, pri čemer izhaja iz perspektive slednjega. Ta specifični komunikacijski proces poteka krožno, v njegovem ozadju pa vselej stoji določeno gibanje zunajdiskurzivnih struktur.

Avtorica se v opisanem kontekstu osredotoča na preiskovanje krogotoka med izvajalcem in gledalcem, ki sta vedno konkretni osebi v komunikacijskem procesu. Njeno izhodišče je premislek performativnega, ki ga omejuje kot ključno kategorijo eksperimentalnih praks sodobnih scenskih umetnosti v drugi polovici 20. stoletja. Ta premislek izpeljuje prek niza zarez v polju lingvistike in različnih umetniških praks. Jezik teorije se v strukturi dvojne vijačnice preplete z govorico prakse, pri čemer avtorica v knjigi sproti izpeljuje svoje sklepe in hipoteze.

Festival

Ruta

Med 29. januarjem in 3. februarjem 2026 bo MGL že petič gostil regionalni gledališki festival Ruta – edinstven dogodek, ki od svoje ustanovitve leta 2019 povezuje šest gledaliških hiš iz šestih mest držav nekdanje Jugoslavije.

Od decembra 2024 je član Rute tudi Centar za kulturo Tivat, ki zastopa črnogorsko gledališko sceno. Poleg tega bodo na festivalu sodelovali še Beogradsko dramsko pozorište, Dramski teatar Skopje, Kamerni teatar 55 iz Sarajeva, Kazalište Ulysses iz Zagreba oziroma z Brionov ter gostitelj festivala – MGL.

Osrednji cilj Rute je jasen že od vsega začetka – krečiti kulturne vezi, ki presegajo državne meje, in ustvarjati prostor za umetniško sodelovanje. Festival je v teh letih postal prepoznaven dogodek, ki ni le praznik gledališča, temveč tudi priložnost za srečevanje umetnikov, tehničnih ekip in zvestega občinstva.

Znotraj mreže Ruta pa ob festivalskem dogajanju nastajajo tudi drugi skupni projekti. Med njimi velja omeniti novo mednarodno koprodukcijo *Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Tuje hočemo – svojega ne damo* v režiji Ivana Penovića, pri kateri bodo moči združili MGL, Beogradsko dramsko pozorište, Dramski teatar Skopje in Grad teatar Budva. Iskreno dobrodošli na festivalski postaji Ruta Ljubljana 2026!

Ponovitve

iz

prejšnjih

sezoni

Veliki oder

Marshall Brickman, Rick Elice, Andrew Lippa **ADDAMSOVI**
Henrik Ibsen **NORA**
Rose Sélavy **RAZPOKA**
Ödön von Horváth **KAZIMIR IN KAROLINA**
Nejc Gazvoda **RADOST**
Simon Stephens **LUČ UGASNE**
Anton Tomaž Linhart **TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI**
Katarina Morano **ZAKAJ SVA SE LOČILA**
Lutz Hübner **VILA BLOK EVROPA**

Mala scena

José Cabeza **TRIJE MILIJONI MINUT**
Nejc Gazvoda **JAZZ**
Ralf Westhoff **SOSEDJE**
Joseph Kesselring **ARZENIK IN STARE ČIPKE**
Jean-Paul Sartre **ZAPRTA VRATA**
Dragica Potočnjak **TECI, MAŠA, TECI**
Arne Lygre **ČAS ZA VESELJE**
Marius von Mayenburg **EX**
Yasmina Reza **JAMES BROWN JE UPORABLJAL NAVIJALKE**
Barbara Zemljič **ALARM TELESA**

Monoprojekta

Lotos Vincenc Šparovec **ČLOVEK V MORJU**
Steven Berkoff **SHAKESPEARE**

Poučno o gledališču

Ira Ratej **TEATER ZA TELEBANA**

Nagrade

V

sezoni

2024 / 2025

URŠA VIDIC

Župančičeva nagrada 2024 za gledališke scenografije v zadnjih dveh letih, tudi za scenografije v uprizoritvah MGL *Boljši svet, Nora* in *Zločin na Kozjem otoku*

MOJCA FUNKL

Nagrada najsvetlejša zvezda Orion 2024

(v sklopu nagrad za presežke na avdiovizualnem področju, ki jih podeljuje kolektivna organizacija AIPA) za vlogo Irene Šmuc v 3. sezoni TV serije *V imenu ljudstva*

JAN KRMELJ

Boršnikova nagrada za režijo na

59. Boršnikovem srečanju 2024 v Mariboru za režijo uprizoritve *Razpoka* Rose Sélavy

DIANA KOLENC

Boršnikova nagrada za mlado igralko na

59. Boršnikovem srečanju 2024 v Mariboru za vlogo Celeste v uprizoritvi *Razpoka* Rose Sélavy

JERNEJ GAŠPERIN

Boršnikova nagrada za igro na

59. Boršnikovem srečanju 2024 v Mariboru za vlogo Noaha v uprizoritvi *Razpoka* Rose Sélavy

LIN JAPELJ

Boršnikova nagrada za scenografijo na

59. Boršnikovem srečanju 2024 v Mariboru za scenografijo v uprizoritvi *Razpoka* Rose Sélavy

VAL FÜRST in PAVEL PANON RAŠČAN

Boršnikova nagrada za glasbo na

59. Boršnikovem srečanju 2024 v Mariboru za glasbo v uprizoritvi *Razpoka* Rose Sélavy

JERNEJ GAŠPERIN

Dnevnikova nagrada 2024 za največji umetniški

dosežek pretekle sezone v MGL

za vlogo Noaha v uprizoritvi *Razpoka* Rose Sélavy

ŽIGA DIVJAK

Nagrada Juroslav Korenić za najboljšega

mladega režiserja na 64. Mednarodnem

gledališkem festivalu MESS 2024 v Sarajevu

za režijo uprizoritve *Bodočnost* Žige Divjaka in Gregorja Zorca

IGOR VASILJEV

Nagrada za scenografijo na Bienalu scenskega

oblikovanja (BiSD) 2024 v Novem Sadu

za scenografijo v uprizoritvi *Usedline* Katarine Morano

IRA RATEJ

Nagrada Polde Bibič Združenja dramskih

umetnikov Slovenije 2025 za življenjsko delo

za vrhunske dosežke na področjih praktične in teoretične dramaturgije ter gledališke pedagogike

Ansambel in gostje MGL

ANSAMBEL

**Viktorija Bencik Emeršič, Sebastian Cavazza,
Tanja Dimitrievska, Mojca Funkl, Jernej Gašperin,
Gregor Gruden, Lena Hribar Škrlec, Gašper Jarni,
Branko Jordan, Boris Kerč, Karin Komljanec, Mirjam Korbar,
Iva Krajnc Bagola, Klara Kuk, Jaka Lah, Matic Lukšič,
Joseph Nzobandora – Jose, Bernarda Oman,
Boris Ostan, Primož Pirnat, Tina Potočnik Vrhovnik,
Matej Puc, Nina Rakovec, Tanja Ribič, Jožef Ropoša,
Filip Samobor, Matevž Sluga, Uroš Smolej,
Ajda Smrekar, Lotos Vincenc Šparovec, Nataša Tič Ralijan,
Tomo Tomšič, Gaber K. Trseglav, Judita Zidar,
Jana Zupančič in Tjaša Železnik**

GOSTJE V PREMIERNIH UPRIZORITVAH

**Nejc Jezernik, Diana Kolenc, Julita Kropec,
Gal Oblak, Mila Peršin, Ela Potočnik, Jure Rajšp,
Igor Samobor, Filip Štepec, Miranda Trnjanin,
Lara Wolf, Veronika Železnik in Filip Žunić**

Viktorija Bencik Emeršič

Sebastian Cavazza

Tanja Dimitrievska

Mojca Funkl

Gregor Gruden

Jernej Gašperin

Lena Hribar Škrlec

Gašper Jarni

Branko Jordan

Karin Komljanec

Mirjam Korbar

Klara Kuk

Iva Krajnc Bagola

Jaka Lah

Matic Lukšič

Bernarda Oman

Joseph Nzobandora – Jose

Boris Ostan

Primož Pirnat

Tina Potočník Vrhovnik

Tanja Ribič

Nina Rakovec

Jožef Ropoša

Filip Samobor

Uroš Smolej

Matevž Sluga

Ajda Smrekar

Lotos Vincenc Šparovec

Nataša Tič Ralijan

Tomo Tomšič

Gaber K. Trseglav

Judita Zidar

Jana Zupančič

Tjaša Železnik

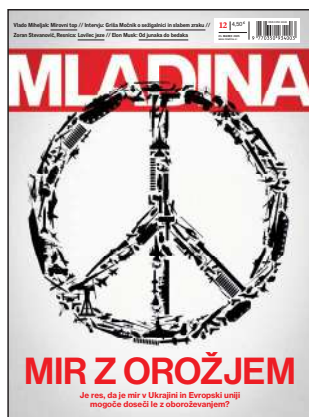
Zaposleni

Drugi zaposleni v MGL v sezoni 2025/2026

VODSTVO	direktorica in umetniška vodja Barbara Hieng Samobor direktoričina pomočnica – poslovna vodja Petra Bizjak direktoričin pomočnik za tehnične zadeve Janez Koleša
UMETNIŠKI ODDELEK	dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka Eva Mahkovic dramaturginja in urednica Knjižnice MGL Petra Pogorevc dramaturginja in vodja izobraževalnega programa Ira Ratej dramaturginja in arhivarka Alenka Klabus Vesel lektor Martin Vrtačnik vodje predstave Jani Fister, Borut Jenko, Sanda Žnidarčič, Lejla Žorž šepetalki Nataša Pevec, Snježana Vrhunc Vurušič
TEHNIČNI ODDELEK	vodja oddelka scenske izvedbe in opreme Matej Sinjur scenska ekipa Boris Britovšek (vodja), Dimitrij Petek (vodja), Roman Benda, Peter Butala, Ivan Filipič, Oskar Guna, Borislav Horvat, Marko Karimović, Toni Kovačič, Monika Smolič, Martin Štamcar, Rok Večerin, Janez Vencelj oblikovalca svetlobe Andrej Koležnik (vodja), Boštjan Kos lučna mojstra Bogdan Pirjevec, Aljoša Vizlar oblikovalci zvoka in videoopreme Sašo Dragaš (vodja), Tomaž Božič, Miha Peterlič, Matija Zajc rekviziterji Erika Ivanušič (vodja), Andres Alejandro Klemen, Ana Johana Scholten frizerke, lasuljarke in modelarke Anja Blagonja (vodja), Sara Dolinar, Alja Pečelin garderoberke Angelina Karimović (vodja), Dijana Đogič, Sara Kozan, Urška Picelj šivilji in modelarki Irena Tomažin (vodja), Tatjana Cirman krojačici in modelarki Branka Spruk (vodja), Tanja Lakovnik mizarja in modelarja Vladimir Janc (vodja), Matija Mužič , tapetnica in dekoraterka Karmen Jerebic
SPLOŠNI ODDELEK	vodja službe za odnose z javnostmi in trženja Simona Belle koordinatorka in planerka programa Helena Štrukelj vodji projektov Katarina Koprivnikar, Katarina Oblak koordinatorka obiska Petra Setničar blagajnika in informatorja Urša Petelinek, Rok Špacapan oblikovalka Mojca Višner kadrovnica Nada Bjelica poslovna sekretarka Neža Pregelj računovodkinje Marjeta Rakita (vodja), Zvonka Babnik, Neža Istenič vodja nabave Boštjan Kern receptorji in informatorji Janez Jakopič, Klavdija Peterka, Rado Rakita vzdrževalca Danijel Cirman, Marko Duplišak čistilke Hana Rastoder (vodja), Sefija Dizdarević, Mehira Jašić, Zineta Šahman

influencer since 1943 /
vplivnica že od leta 1943

MLADINA

www.mladina.si

DNEVNIK

www.dnevnik.si

»ŽIVLJENJE IMA BESEDO«,
bogastvo informacij, **KOMENTARJI**, kolumne,
obrazi prihodnosti, *lokalne face*, raznovrstni
pogledi, zaznamovani z odgovornostjo
DO POSAMEZNIKA IN ŠIRŠE DRUŽBE.

Čopomana, Aljaževa 4a, 1000 Ljubljana

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXVI, sezona 2025/2026, številka 0
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko © Vse pravice pridržane

Za izdajatelja **Barbara Hieng Samobor**
Urednica **Simona Belle**

Avtorice besedil **Barbara Hieng Samobor, Alenka Klabus Vesel,**
Eva Mahkovic, Petra Pogorevc, Ira Ratej, Simona Belle
Lektor **Martin Vrtačnik**
Fotograf **Peter Giodani**
Oblikovanje **Ljudje**

Tisk **MatFormat**
Naklada 7500 izvodov
Ljubljana, Slovenija, maj 2025

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

PETROL

Energija za življenje

mgl.si

info@mgl.si

01 4258 222